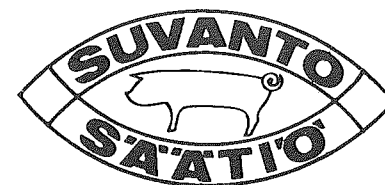

SUVANNON

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

Lumisateessa Keljassa: Vasemmalta Hannu J. Paukku, Jevgeni Grasov, Lidia Mäenpää ja Aleksandr Räpuhin. Myrskyinen matkakertomus sivuilla 4-6.

N:o 1 • 1996

HELMIKUU

TOIMITUKSEN TUOLI

Hyvää alkanutta vuotta 1996! Talvea on edetty jo helmikuulle, ja muutamien viikkojen kuluttua on aika jo virittäytyä kevään odotukseen.

Suvannon Seudun vuoden ensimmäinen numero viivähtää vielä muutamissa kirjoituksissa vuodentaitteen tunnelmissa. Samoin luettavananne on melkoinen matkaselostus viime marraskuulta Sakkolan seutuvilta: Suvanto-Säätiön edustajat olivat paikan päällä edistämässä kirkonseudun suojelua ja juuttuivat matkallaan elämänsä lumi-myrskyyn tien päälle.

Mutta samalla katseet myös tulevaan: jälleen kerran patistelen uutta verta ja nuorta polvea kirjoittamaan. Lehti elää, kun lukijat ja kirjoittavat elävät sen mukana - ja elävöittävät pitäjälehteään oman panoksensa kera. Ammattikirjoittajan taipumuksia ei peräänkuuluteta, vaan kynään sopii tarttua kenen hyvänsä!

Lehtemme palstoille on kyselty myös ruokareseptejä. Siispä ruoka- ja leipomisohjeet esille ja kiertämään. Toimitukseen odotellaan mahdollisimman tarkkoja teko-ohjeita, että niistä kuka tahansa "kotikokki" saa pöydän ko-reaksi. Etupäässä odotellaan tietenkin karjalaisia ja sakkolaisia reseptejä.

Suvannon Seutu jatkaa ilmestymistään perinteiseen tapaan kahdeksan kertaa vuodessa. Tilaushinta on kahdeksankymppiä, eli kymmenen markkaa numero kotiin kannettuna! Tilata sopii itse kuin ystäville ja sukulaisillekin.

Toimituksen puhelinnumero on käytössä iltaisin, mutta helpommin viestinsä voi välittää kirjeitse. -MRT

Teemme taas matkan SAKKOLAN KIVINIEMEEN 27.-30.6.1996.

Majoitus Kiviniemen motellissa, puolihoito.
Matkan järjestäjänä Loma-Linja,
kyytimiehenä jälleen Erkki Ahonen.
Matkan hinta 1090 mk.
Tiedustelut Ester Loponen,
37500 Lempäälä. Puh. 931 - 3750457

VULLIN SUVUN KOTISEUTUMATKA SAKKOLAAN 24.-26.5.1996.

Majoitus Kiviniemessä Turistikeskus
Losevossa, kahden hengen huoneet.
Puolihoito. Yhteisviisumi.
MATKAN HINTA 800 mk.
Matkasta tarkemmin ilmoittautuessa ja
kirjallisesti 10.5.1996. mennessä.
Ilmoittautumiset 29.3.1996. mennessä,
Veli Nieminen p. 921 - 7674028

"Vullin Sukuseura", valmistelutoimikunta

Suvannon Seutu ilmestyy vuonna 1996:

1. Helmikuu
2. Maaliskuu - pääsiäinen
3. Toukokuu - äitienpäivä
4. Kesäkuu - juhannus
5. Heinä/elokuu -
pitäjäjuhlien ennakko
6. Syyskuu - pitäjäjuhlien
jälkipuinti
7. Marraskuu
8. Joulukuu - joulu

Myydään
SAKKOLA-RAUTU
kansallispukuun
harakka -päähine.
Tilauksesta myös
muuta kirjontatöitä.
Kirsi Hassi,
Parolankierto 12 B 8,
71800 Siilinjärvi.
Puh. 971-3648066

Ystävyyttä yli rajojen

Vuosia sitten ensimmäisellä Sakkolan matkalla olin varautunut pienillä tulla-aisilla. Ajattelin, että Keljassa voisin pistäytyä jonkun nykyisen asukkaan kodissa. Oman kotini paikka oli jyrätty sovhoosin heinäpelloksi.

Ainoa asuttu paikka oli Koivumäen Santerin pihapiirissä, maantien toisella puolella. Rohkenimme kurkistaa pihaan. Meidän pyydettiin ystävällisesti sisälle, ja viipurilainen taksikuski toimi tulkkina. Jotenkuten tulimme toimeen. Vanhahko pariskunta kertoi olevansa Leningradista ja tämä oli heidän "datsha". Vieraanvaraisuus oli ylenpalttista.

Seuraavilla käynneillä oli itsestään selvää, että poikkesimme kylässä. Minulla on ollut mukana suvun nuorta polvea ja viime kesänä kaksi vunu-koistakin.

Keljassa on tapahtunut "sukupolven-vaihdos", olemme tutustuneet jo kolmanteenkin sukupolveen. Vanha herra on jo kuollut. Hänet on haudattu Sakkolan hautausmaalle - ei siis Pietariin. Perhe on hankkinut kesäpaikkansa jo

1950-luvulla, jolloin oli vielä jäljellä Koivumäen omenapuita ja marjapensaita. Samoin olivat meidän kirsikkapuut, omenapuita ja marjapensaita, joista he kertoivat saaneensa runsaan sadon. Viime kesänä minulle näytettiin paria marjapensasta, jotka olivat Koivumäen Liisan istuttamia.

Pikkuserkkuni Huittisista ovat myös ystävystyneet tämän perheen kanssa. He kutsuivat syksyllä 1994 Svetlanan ja Olegin Suomeen, jolla matkalla sain pitää heitä vieraana kodissani ja näyttää Espoota ja Helsinkiä. Aivan yhteistä kieltä meillä ei ole, mutta Oleg hallitsee englantia, joten toimeen tullaan.

Viime syyskuussa meidät oli kutsuttu Pietariin Svetlanan 50-vuotisjuhliin. Pauli Paukku Mirjansa kanssa lähti Huittisista ja sisareni Leena ja minä junalla. Juna oli iltamyöhällä Pietarissa, joten olimme ilmoittaneet menevämme taksilla hotelliin. Meitä oltiin kuitenkin vastassa, Oleg ja Svetan poika Alex veivät meidät hotelliin ja sovittiin seuraavan päivän ohjelmasta. Koko vierailumme ajan meitä kuskattiin ja

kestittiin. Meitä moitittiin siitä, että olimme varanneet hotellin - olisi pitänyt olla heidän vieraina!

Syntymäpäivän illallisella oli sukulaisia ja ystäviä. Pöydät notkuivat ruokaa ja juomaa, puheita pidettiin välillä tulkaten kolmella kielellä.

Olimme vieneet lahjaksi valokuvasuurenoksen heidän "datshastaan" ja Kalevala Korun hopeisen riipuksen, jonka esikuva on löytynyt Sakkolan Sipilänmäeltä. Puhuessani päivänsankarille, kerroin myös muille vieraille, että Leena, Pauli ja minä olemme syntyneet Keljassa ja siellä ovat ystävyytemme juuret. Meitä yhdistää rakkaus samaan ihanaan paikkaan ja maisemaan.

Tiedämme olevamme tervetulleita Keljaan joka kesä. Siellä on seinällä Haparaisten/Keljan kyläkartta, jossa on merkitty entiset talot ja omistajat. Sitä tutkimme yhdessä - kaikessa ystävyydessä.

Eila Aro

Hääpäivät

50-vuotishääpäiväänsä viettivät Toijalassa perhepiirissä 15.12.1995. Hilikka

ja Jalmari Loponen sekä Elli, omaasukua Loponen, ja Arvo Mäkinen. Oheinen valokuva on pariskunnista on kuitenkin jo parinkymmenen vuoden takaa.

Valmistuneita

Sanna Koskinen valmistui filosofian maisteriksi (ruotsin ja englannin kielen opettaja) Tampereen yliopistosta 18.12.1995. Sannan sukujuuret ovat Sakkolan Petäjärvellä, josta isoisä Erkki Kuparinen oli kotoisin.

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

Kaamea kaaos

Hannu J. Paukun kertomus jatkuu neuvottelumatkan vaiheista Pietariin, Käkisalmeen ja Sakkolaan. Paukku kävi Esko Kallosen kanssa viime marraskuussa Karjalassa, asi-ana Sakkolan kirkon alueen suojelu.

Matkan varrelle osui lumi-myteri, jonka kouriin Vladimir Tshertilinin Ladassaan kuljetamat kyytiläiset joutuivat. Päivästä muodostui katastrofi, mutta onneksi sentään ratissa oli vanha rallikuski...

Lauantaina 4.11.1995. oli tarkoitus siunata tuntemattomien suomalaisten sotilaiden kenttähautausmaa Sakkolan ja Metsäpirtin rajoilla, Taipaleen taistelukenttien takamaastossa. Tilaisuuteen oli kutsuttu arvovaltainen joukko suomalaisia että venäläisiä vieraita.

Tarkoituksenamme oli Esko Kallosen kanssa osallistua juhllallisuuksiin Suvanto-Säätiön edustajina. Niinpä lähdimme hyvissä ajoin aamupäivällä ystävämme Vladimir Tshertilinin ja tulkimme Lidia Mäenpään kanssa Pietarista kohti Sakkolaa ja Taipaletta.

Matka sujui kohtuullisen hyvin Haitermaahan saakka, vaikka lunta satoi taivaan täydeltä koko ajan. Sakkolan kirkolle ajellessamme tiellä alkoi jo olla melkoinen kerros lunta, kun tietä ei ollut lainkaan aurattu. Salankanmäen kohdalla jouduimme puhkaisemaan jo kohtuullisen korkean kinoksen, sillä tuuli oli tuiskannut tien melkein kokonaan umpeen. Onneksi oli alamäki. Sipilänmäen aukeilla ei enää nähty tietä lainkaan, kun koko maisema oli valkoisen lumen peitossa. Kuivettuneista tienvarsiruohoista saattoi jollain tavalla aavistaa, missä tie mahdollisesti kulkee.

Suomalais-venäläinen valtuuskunta auto työntämässä. Vasemmalta Esko Kallonen, Nikolai Jakovenko, autonkuljettaja, Hannu J. Paukku, Aleksandr Räpuhin ja Jevgeni Grasov.

Naureskelimme, että olemme kuin missäkin Siperian aavoilla aroilla, missä lumi tuiskuaa, viima vinkuu ja joka paikka on valkoisenaan lunta. Sakkolan kirkonkylän jälkeen tie alkoi huomattavasti huonontua. Lumikinokset kasvoivat ja lunta pöllähteli auton konepellin ja tuulilasin yli niin, että välillä emme nähneet mitään.

Tien keskiosassa oli vain pari vaivaista varhoa ja tien laidat olivat vankan lumen peittämät. Vladimir kehui, että hän on vanha rallikuski ja painoi kaasua. Menimme vaan Ladan takapää lumessa vipotellen eteenpäin. Välillä mies hihkui kuin mikäkin kasakka ja pelotteli ennen kaikkea meidän naismatkustajaamme.

Purpuan kohdalla aloin jo ajatella, ettei tästä hommasta tule yhtään mitään ja että emme koskaan pääse perille Taipaleeseen. Matka kuitenkin jatkui. Oli pakko pitää Ladassa melkoista vauhtia yllä, ettei auto päässyt pysähtymään. Jos olisimme joutuneet pysähtymään, emme oli päässeet liukkailla kesärenkailla liikkeelle. Ihmettelin, miten kuljettajamme näki yhtään mitään jatkuvasti lumen peitossa olevasta tuulilasista. Eteenpäin kuitenkin menimme. En ehtinyt paljon siinä tuiskussa huomata, milloin ohitimme isäni kotipaikan.

KELJASSA

Haparaisten kylänraitilla vastaamme tuli Suomen rekisterissä ole auto, mutta emme ehtineet muuta huomata kuin sen, että autossa istui pari tukevaa miestä. Emme pysähtyneet, vaan jatkoimme matkaa. Emme päässeet edes Runteenmäelle saakka, kun edessä olevassa tienmutkassa Kuupon talon kohdalla oli maastoauto luisunut sisäkurvissa ojaan. Sitä oli useampi herrasmies tummissa puvuissaan työntämässä. Tunnistimme autoa työntävistä herroista edellisenä päivänä tapaamamme Käkisalmen aluejohtajan Jevgeni Grasovin.

Menimme välittömästi auttamaan venäläisiä auton työntämisessä. Siinä olivat Käkisalmen aluejohtajan lisäksi Pietarista apulaiskaupunginjohtaja Nikolai Jakovenko, sotilasmuistomerkkitoimikunnan puheenjohtaja Aleksandr Räpuhin sekä kansainvälisiä asioista hoitava virkamies, jonka etunimi oli Andrei, sekä tietenkin autonkuljettaja. Siinä sitä työnnettiin jeeppiä ojasta rinta rinnan venäläisten herrojen kanssa. Täytyy sanoa, että yhdessä auton työntäminen lähensi huomattavasti enemmän suomalais-venäläisiä suhteita kuin neuvottelupöydän ääressä tapahtunut virallinen ajatustenvaihto. Välillä olimme kaikki vatsallamme

lumihangessa, kun auto lähti äkisti liikkeelle.

Venäläiset kertoivat, että he kuvittelivat pääsevänsä helpostikin Taipaleeseen. He olettivat, että suomalaisten suuri bussi on raivannut tien auki Taipaleeseen saakka ja he voivat vaan ajaa maastoautollaan varhoja pitkin perille. Suomalaista valtuuskuntaa ei kuitenkaan näkynyt missään. Keljan jälkeen tiellä ei ollut minkäänlaista jälkeä ja lunta oli melkein puoli metriä.

Mietittiin, mitä tehdään. Taipaleeseen pääseminen näytti mahdottomalta, kun edessä oli vielä viitisentoista kilometriä tietäntä taipaletta. Asiaa miettiessämme tulimme tulokseen, että palaamme takaisin.

Venäläiset tuumasivat, että kahden tunnin päästä tulee pimeä ja jos nyt menemme Taipaleeseen, jääme sinne varmasti yöksi emmekä ehkä heti pääse takaisin. Kaikesta päätellen suomalaisten valtuuskunta ei ollut vielä Taipaleeseen mennyt eikä ihan heti saapuisikaan, kun tie oli ihan ummessa.

Jos olisimme Taipaleeseen päässeetkin, ei siellä mitään tilaisuutta kuitenkaan olisi kyseisenä lumimyrskypäivänä ollut.

HAITERMAASSA

Käänsimme molemmat autot siis takaisin tulosuuntaan ja ajoimme Haitermaahan. Venäläiset ajoivat jeepillään perässä. Matka sujui yllättävän hyvin emmekä kertaakaan joutuneet työntämään autoa. Salakanmäkeä vähän pelkäsimme, kun siinä oli valtava lumikinos. Välillä pelotti, että jalkamiehet jäävät auton alle, kun kävelivät tuulessa ja tuiskussa keskellä tietä, eikä heitä edes kovin helposti nähty.

Sakkolan aseman luona pysähdyimme vaihtamaan venäläisten kanssa muutaman sanan. Pietarilaiset olivat tulleet omalla autollaan Haitermaahan saakka ja siirtyneet siinä Käkisalmen miliisien jeeppiin, jolla olivat jatkaneet matkaa. Vaihdoimme käyntikortteja ja osoitteita. Lidia tulkasi ja selvitti, keitä olemme. Olimme Eskon kanssa aivan selvästi itseämme paremmassa ja arvovaltaisemmassa seurassa. Nämä herrat olivat ilmeisesti tilaisuuden vaikutusvaltaisimmat osanottajat venäjän puolelta.

Kaikki kunnia pitää antaa venäläisille virkamiehille, että he olivat saapuneet paikalle surkeasta säästä huolimatta. Kuulimme myöhemmin, että suomalainen valtuuskunta oli saapunut Haitermaahan vasta kello 17 eikä yrittänyt päästä Taipaleeseen.

Kahville eivät venäläiset lähteneet, vaan halusivat pikaisesti takaisin Pietariin ja Käkisalmeen.

HUOLTOASEMALLA

Poikkesimme Kiviniemessä Losevskajan ravintolassa kahvilla ennen kuin lähdimme jatkamaan matkaamme kohti Pietaria. Lunta satoi jatkuvasti, ja runsaasti.

Ennen Rautua Vladimir kääntyi yhtäkkiä oikealle erälle sivutielle ja tietysti juutuimme lumihankeen risteyksessä. Minun oli pakko mennä työntämään auto liikkeelle. Ihmettelimme, mitä mies oikein meinasi. Selvisi, että oli menossa tutulle huoltoasemalle tarkoituksenaan tankata auto. Aseman piha oli kuitenkin lumen vallassa eikä asemakaan ollut toiminnassa. Oli täysi työ saada Lada takaisin tielle.

Yritimme selittää Vladimirille, että ottaisimme bensaa Raudun uudelta huoltoasemalta, kun siellä näkyivät olla valot päällä ja pihakin oli aurattu. Hän ei kuitenkaan halunnut, vaikka polttoaine oli niukoissa ja tiesimme kaikki, että se loppuu ennen kuin pääsisimme Pietarin keskustaan saakka. Syytä ei kuljettajamme sanonut.

LEMPAALAN LUMESSA

Lempaalan tienoilla jouduimme pysähtymään. Tiellä oli autoja poikittain. Vladimir lähti ottamaan selvää. Hän oli aika kauan pois ennen kuin palasi. Ihmisiä kulki edestakaisin automme ohi, jotkut työnsivät ajokkejaan päästäkseen liikkeelle. Vladimir palattuaan antoi erälle Ladalla virtaa akustaan, että mies sai siirrettyä autonsa pois keskeltä tietä.

Sitten Vladimir kertoi, että edes on ainakin kahden kilometrin pituinen ruuhka eräässä notkelmassa. Monet Pietarin suuntaan pyrkivät kääntyivät takaisin, kun kuulivat ruuhkasta - kääntyivät, kun siihen vielä oli mahdollisuus. Meidän kuljettajamme päätti yrittää eteenpäin. Jatkoimme ohittaen nietoksiin juuttuneita autoja. Lopulta

oli pakko pysähtyä, kun oli ensin jyrkkä alamäki ja notkon jälkeen vielä jyrkempi ylämäki: koko notko mäkinen oli aivan täynnä autoja.

Ihmiset eivät tienneet mitään. Ne seisoi vain tumput suorina ja ihmettelivät. Aloimme selvittää ruuhkaa, jotta pääsimme itse eteenpäin. Vladimir Tshertilin, eläkkeellä oleva neuvostoarmeijan eversti, ryhtyi töihin. Hän organisoivat ihmiset työntämään autoja. Mies huusi jatkuvasti neuvojaan ja opasti maanmiehiään autolla ajamisessa, työntämisessä, kaikessa. Autot eivät kulkeneet mihinkään omin avuin, jos oli pienikin ylämäki. Jopa tasaisella oli vaikeuksia saada autot liikkeelle. Kellään ei ollut talvirenkaita.

TOIVOTON YLÄMÄKI

Alamäen saimme kohtuullisen helposti selvitettyä ja pääsimme puoliväliin ylämäkeä. Välillä aina selvitettiin ruuhkaa ja taas ajoimme 50 - 100 metriä eteenpäin. Lunta satoi koko ajan lisää ja olimme kuin lumiukot, kun jouduimme olemaan ulkona. Märkinä ja lumisina mennessämme autoon ikkunat menivät huuruun niin, että kuljettajalla oli vaikeuksia nähdä tuulilasista mitään.

Autoja oli joka puolella sikin sokin lumeen ja jäähän juuttuneina, kenen nokka näytti mihinkin suuntaan. Ylämäessä oli tukkitraktori kiinni. Topinen samanlainen traktori oli pyllähtänyt syvään ojaan tien varteen. Myös kuorma-autoja ja linja-autoja oli juuttunut ylämäkeen ja niitä piti ohitella ja kierrellä, mikäli mieli päästä eteenpäin.

Ylämäen puolivälissä jouduimme seisomaan samassa paikassa varmaan toista tuntia, kun miliisi pysäytti Pietarin suunnasta tulleen autojonon meidän kohdallamme niin, että emme voineet päästä minnekään, ennen kuin jono oli mennyt ohi.

RAUHALLISET VENÄLÄISET

Tilanne alkoi näyttää pahalta. Pelkäsimme, että jäämme koko yöksi ruuhkaan emmekä mahdollisesti ehdi edes seuraavana päivänä puoleenpäivään mennessä Helsinkiin lähtevään linja-autoon. Tilanne vaikutti täydelliseltä kaaokselta. Meinasimme jo hermostua, kun mitään ei tuntunut tapahtuvan.

Venäläiset olivat ihan rauhallisia. He

olivat pukeutuneet lämpimästi: oli lämpimät vaatteet ja talvikengät, evästäkin. Kukaan ei edes yrittänyt tehdä mitään asian selvittämiseksi.

Minulla oli pikkukengät jalassa. Ne olivat ihan märät, kun olin työntänyt autoa monta sataa metriä. Myös housut olivat polveen saakka litimärät. Hattua minulla ei ollut ollenkaan, mutta olipahan sentään edes hanskat. Satoi, ja harmitti seisoa paikallaan.

Lopulta Esko löysi miliisiauton, joka seisoj vastaan tulevassa ruuhkajonossa ihan kaikessa rauhassa. Miliisitkään eivät yrittäneet tehdä mitään. Esko haki Vladimirin paikalle ja kertoi miliisautosta. Vladimir meni sinne puhumaan. Jonkin ajan jonoa saatiin eteenpäin ja mekin pääsimme suunnittelemaan matkamme jatkumista.

UUPUMATON UURASTAJA

Vladimir ryhtyi jälleen raivaamaan tietä. Mies toimi kuin työnjohtaja, joka pisti tiellä toimettomina patsastelevat ja autoissaan istuvat venäläiset työntämään autoja.

Jotkut venäläisistä ajoivat maastoautoillaan ruuhkan ohi mistä sattui, lumihangesta, metsän kautta, ja kummalta puolen tietä tahansa. Toisia ei kukaan ajatellut - paitsi Vladimir, joka erehtyi auttamaan vähän liikaakin muita ihmisiä, vaikka olisimme itsekin päässeet eteenpäin.

Olin koko ajan mukana työntämässä. Pari moottoripyöräpoikaakin oli mukana työntöporukassamme. Heillä oli sivuvaunut pyörissään ja olivat samassa ruuhkassa kuin me autoilijatkin.

FINSKI TURIST

Kerran eräs porukka työnsi Ladaa alamäkeen. Takapyörät eivät pyörineet ollenkaan ja moottori huusi täysillä. Menin huutamaan, että kuljettaja ottaisi käsijarrun pois päältä. On aika toivontonta saada autoa liikkeelle, kun on käsijarru päällä ja vaihde vapaalla. Mies ei meinannyt ymmärtää, kun puhuttelin häntä suomenkielellä. Lopulta menin ikkunan viereen ja näytin kädelläni. Työntäjät kiittelivät venäjäksi ja ihmettelivät, kuka olen, kun puhun niin outoa kieltä.

- Finski turist, vastasin kyselijöille. Vähä vähältä pääsimme lopulta ylä-

mäen laelle. Siellä vielä jouduimme selvittämään vastaantulevan ruuhkan, kun autoja oli keskellä tietä poikittain.

Sitten pääsimme ajamaan viitisen kilometriä vapaata tietä, kunnes tuli seuraava ruuhka. Joku venäläinen mies oli ottanut johdon käsiinsä tällä ”pika-taipaleella” ja kielsi meitä jatkamasta matkaamme. Meidän kuulemma piti odottaa, kunnes Pietarin suunnasta tulevat autot olivat päässeet ylämäen ylös ja ohittaneet meidät.

TOIVOTTOMUUS

Meillä oli alamäki ja Pietarin suunnasta tulevilla ylämäki. Emme käsittäneet, miksi meidän piti odottaa, vaikka meidän puolen olisi pitänyt olla vapaa. Koko tie oli kuitenkin vastaantulevien ajoneuvojen täyttämä. En jaksanut enää innostua asiasta. Masennuin ja tulin toivottomaksi. Ajattelin, että emme pääse koskaan perille hotelliimme emmekä kotiin Suomeen.

Tilanne oli todella synkkä. Kaiken lisäksi oli pimeääkin. Ja koko ajan vain satoi lunta taivaan täydeltä. Ihmiset säästivät akkujaan. Onneksi ei ollut kovin kylmä.

Vladimir meni mukaan työntelemään autoja, mutta siitä ei ollut mitään hyötyä. Autoja oli mittaamaton määrä tulossa Pietarin suunnasta.

Söimme eväitämme sinä autossa istuskellessamme.

TOIVO HERÄÄ

Sitten tuli takaamme Lada Niva, joka lähti ohittamaan ruuhkaa oikealta puolelta ”kyntäen” lumivalliin oman vansa. Sen oli pakko ajaa umpihankeeseen, koska tie oli leveydeltään täynnä. Lähdimme Vladimirin Ladalla seuraamaan Nivaa ja pidimme kovaa vauhtia yllä, ettemme juuttuneet hankeeseen. Vähällä oli monta kertaa, etteivät ihmiset jääneet auton alle, kun patsastelivat kuka missäkin. Niillä ei tuntunut olla kiirettä edes auton väistämisen kanssa.

Tämä toinen ruuhka oli kolme, neljä kilometriä pitkä, mutta ohittaminen sujui kohtalaisen sutjakkaasti, kun Lada Niva teki tietä ja me ajoimme perässä. Lisäksi meillä oli reipas alamäki. Kerran kuljettajamme ajoi Ladan niin syvään ojaan, ettei siitä näkynyt paljon mitään.

Emme sentään jääneet siihen loppuyöksi: Vladimir komensi toimettomina ihmettelevät venäläismiehet nostamaan auton ylös ojasta. Ja nostivat. Vladimir pelkäsi, että repivät auton lokasuojan irti nostaessaan. Mutta kun saatiin auto taaas baanalle, jatkettiin matkaa. Onnella selvisimme toisesta ruuhkasta.

SELVIYTYMINEN

Vladimir sanoi ruuhkasta päästyämme, että tilanne oli hänenkin mielestään jo niin vakava, että hän rukoili Jumalaakin. Niin muuten rukoilin minäkin.

Tilanne oli todellinen katastrofi. Ellei kuljettajamme olisi ollut toiminnan mies, olisimme varmasti olleet siellä Pietarin valtatiellä aamuun saakka.

Ohittaessamme erään miliisien vartiointipisteen luona vastaantulevaa autojonoa Vladimir huuteli autostaan ihmisille varoituksia, ettei niin kannattaisi jatkaa ja varoitti katastrofista Käkisalmeen mennessä.

Vladimir Tshertilinille täytyy antaa suuri kiitos siitä, että hän johdatti meidät takaisin ihmisten ilmoille siitä toivotomasta kaaoksesta.

Vladimir kertoi, että hänellä on monenlaisista auton käsittelyä koskevista kilpailuista Neuvostoliiton mestaruus: taitoajosta, ralliajosta, taloudellisuusajosta jne. Kaikesta kyllä huomasi, ettei mies ollut ensimmäistä kertaa auton ratissa.

Kello 00.30. aikaan saavuimme Pietariin hotelli Moskvaan. Aikaa Kiviniemen ja Pietarin väliseen matkaa kului runsaat viisi tuntia enemmän kuin ilman ruuhkia olisi kulunut.

Oli se todella kokemus, josta riittää kerrottavaa vielä lastenlapsillekin pitkäksi talvi-illoiksi.

Hannu J. Paukku

Tanskankarjalainen toivoo:
setsuurin resepti ja muut tiedot esille

Kirjoittakaa, kertokaa!

Lehti ei elä pelkästä menneiden muistelusta - yhtä mielenkiintoista on kuulla nykyhetken kuulumisia sakkolaiselta väeltä.

Näin muistuttaa muunmuassa Tanskassa, Kööpenhaminassa, asuva Martta Karvonen Olesen. Ohessa otteita Martan kirjeestä toimitukseen; terveiset piirtyivät paperille jouluaattona 1995.

- On tietysti hyvä, että menneitä muistellaan, mutta on vaarana, että nuorempi polvi vieraantuu - heillehän nemenneet ovat ”metusalemin aikaisia” asioita. Toivoisin, että pysyisimme myös kiinni nykypäivässä: onhan meillä siitäkin kerrottavaa, toteaa Martta Karvonen Olesen.

- Toivon - niin kuin lehden toimitajakin Toimituksen tuoli-palstallaan -

että nuoret ahkerasti ottaisivat osaa palstojen täyttämiseen.

- Kovasti kiinnostavia ovat esimerkiksi nykyajan sakkolalaisten toiminnot: miten menevät kansantanhut, kuorot, nuorisoseurojen erilaiset toiminnot?

Näistä Martta toivoo nimenomaan kunnon kertomista, ei vain pieniä tiedonpätkiä.

Lisäksi hän haluaisin nähdä Suvannon Seudun palstoilla aitoja sakkolaisia ruokareseptejä.

- Kyllä minä ja muutkin osaamme tehdä piirakoita, mutta erilaisia ruokia ja juuri Sakkolasta, niitä varmasti löytyy. Äitini paistoi hyvää setsuuria, itse en sitä osaa tehdä. Kuka osaa - laita ohje paperille! pyytää Martta ja laittaa samalla lämpimiä terveisii Suomeen pakkasen keskelle.

Suomessa jouluaattoa vietettiin kautta maan vähintään parinkymmenen asteen pakkasessa - tanskankarjalainen sai tyytyä kolmeen miinuslukemaan.

Reseptit esiin

Nyt on aika kaivaa keittokirjat ja muut emäntien muistiinpanot esiin. Toimitukseen on tullut toivomuksia saada talteen janykypolvenkokkaajille ruoka- ja leivontaohjeita nimenomaan Sakkolasta, ja miksei myös muutakin karjalaista ruokaperinnettä.

Laittakaa siis omia ohjeitanne paperille ja kirjeet toimitukseen. Mukaan toivotaan mahdollisimman tarkat selostukset ruokien tai leipomusten valmistamisesta, että kaikki kynnelle kykenevät pääsevät patojen ääreen.

Karjalaisjuurisen kuoron tunnelmissa

Jälleen on yksi joulunaika on mennyt. Joululaulut on laulettu. Kaikki kauniit muistot menneistä jouluista on muisteltu, lapsuuden jouluistakin, sellaisena kuin ne itse koimme. Joulunajan antoivat tilaisuudet ovat virkistäneet mieltä.

Itselleni jäi viime joulusta aivan erityisesti mieleen tilaisuus Heinolan kirkossa, loppiaisenä. Lahden Laulajat -niminen sekakuoro piti loppiais-konsertin. Kuoroa johti Pertti Laukanen ja Sakari Pulkkinen, solistina tenori Vilho Vartiainen. Mainittu kuoro on perustettu 1940 Karjalan Kannel nimisenä. Konsertti toi nuo lapsuus- ja nuoruusajan kuin myös myöhemmät joulumuistot selkeästi mieleen. Se toi vielä joulun tunnelman joulunajan jo päättyessä - ja sanoman siitä.

Kuoro lauloi yhdessä kirkkokansan kanssa laulut: En etsi valtaa loistoa ja Maa on niin kaunis. Mainittakoon myös, että kuoron ohjelmistossa on ollut runsaasti karjalaisia lauluja. Monet laulajat ovat syntyperältään karjalaisia tahi heidän jälkipolveaan.

Mutta nyt olemme siirtyneet vuoteen 1996. Mitä uusi vuosi tuo tullessaan? Toteutuvatko toiveet? Varsin talvisissa merkeissä ainakin päästiin alkuun.

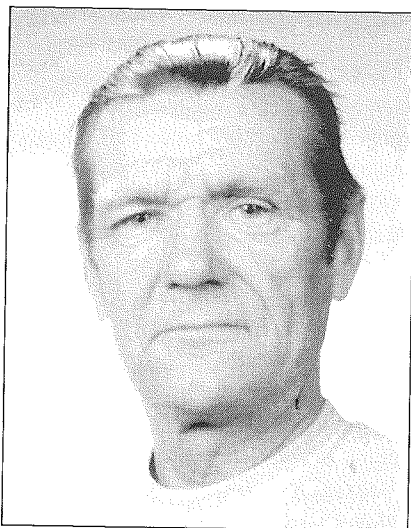
Ja Karjala kiinnostaa, sitä ei ole unohdettu - keskustelu jatkuu. Kuopion kaupunginteatterissa menee näytelmä Evakkotie. Pitäjälehti Suvannon Seutu lupaa edelleen kahdeksan numeroa vuodelle. Kotiseutumatkaajatkin suunnittelevat jo matkojaan.

Tapio Kuuppo

KUOLLEITA

Aino Katri **Kemppinen**, omaasukua Kuuppo, kuoli 7.7.1995. Lahdessa. Hän oli syntynyt 3.10.1905. Sakkolan Keljan kylässä.

Hän oli Simo Kuupon 12-lapsisen perheen vanhin. Äidin kuoltua jäi nuorin lapsista vuorokauden ikäiseksi, joten Aino-sisar joutui ottamaan äidin sijaisuuden 22-vuotiaana. Avioituttuaan Johannan Kemppisen kanssa hän joutui Hiitolan, jossa sodan sytyttyä lähti evakkoon muiden tapaan, ja jäi leskeksi. Hänen matkansa päättyi Tapanilan vanhainkodissa. "Luoja kauan valmisti viljaa, vuosi vuodelta verkalleen. Nyt enkelit kypsän lyhteen, vei elämän Herralleen".

Soini Johannes **Kurikka**, syntynyt 5.2.1927 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli 28.9.1995. Pikonlinnassa. Hänet siunattiin Vesilahden kirkossa 14.10. Siunauksen toimitti kirkkoherra Aarre Laitila.

Soini Kurikka toimi aktiivisesti eri järjestöissä, muunmuassa pitkään Vesilahden Karjalaisten hallituksessa.

PERHEUUTISET, SURU- VIESTIT, VALMISTUNEET, MERKKIPÄIVÄT...

Toimita teksti ja mahdollinen kuva osoitteella:
Rautasementtie 375, 37550 Moisio

Jenny Ylikosken muistolle

Jenny **Ylikoski**, entinen Huuhka, omaasukua Hartin, syntyi Konstantin ja Anna Hartin tyttenä 16.6.1909. Sakkolassa Lapinlahden kylässä. Hän nukkui pois 3.11.1995 Kankaanpäässä.

Aino **Pokkinen**, omaasukua Jääskeläinen, kuoli Tampereella 2.1.1996. vaikean sairauden murtamana. Hän oli syntynyt 15.1.1925. Sakkolassa. Kotinsa naapurissa hänellä oli Valtustalo, ja koko perhe oli mukana nuorisoseuratyössä. "Siel koton Sakkolas myö asuttii aiva seuratalo vieres ja meijä pere ol sellane nuorisoseura pere, kertoi Aino lap-suudesta.

Nuorisoseuratyö vei myös Aino Pokkisen mennessään. Mutta jo kotitalon huvilla ollessa hänen toimeliaisuutensa pääsi esiin; hän oli aluksi pikkulotissa, ja 1944 hän toimi RTR3:n muonituslottana Laatokan rannalla. 1943 hän oli jo sisartensa ja muutamien muiden tyttöjen kanssa perustanut ryhmän, joka esitti kotirintamalla sotilaille kansantansseja ja laululeikkejä.

Tämä johti nuorisoseuratyöhön - hän valmistui Suomen Nuorisio-opistosta Mikkelistä nuorisio-ohjaajaksi, jonka työ painottui liikuntaan. Konttori-opiston hän suoritti myöhemmin Tampereella. Etelä-Karjalan nuorisoseurojen liikunnanohjaajana hän kiersi 16 vuotta Etelä-Suomea. Sitten hän siirtyi Parkanoon, missä hänen ohjaamansa kansantanssijat yltyivät aina valtakunnan mestareiksi. Monien liikunnanohjaustensa muassa hän ohjasi myös ruotsinsuomalaisia ryhmiä. Päivittäistä työsarkansa hän hoiteli Satakunnan Kansan Parkanon konttorissa, mistä hän jäi eläkkeelle 1986.

Viime marraskuuhun saakka Aino Pokkinen toimi myös Sakkolan nuorisoseuran sihteerinä. Moninaisista ansioista liikunnan ja kulttuurin saralla - hän muunmuassa merkitsi muistiin jo katoamassa olevien tanhujen askelia - hänet on palkittu nuorisoseuraliikkeen 100-vuotisjuhlassa Suomen Leijonan 1. luokan ritariristein. Hän on saanut myös Parkanon kaupungin kulttuurimitalin ja valtion ylimääräisen taiteilijaeläkkeen.

Äitimme sai viettää onnellisen lapsuuden Sakkolassa isänsä kanssa kalastellen Suvannon järvellä. Hyvin nuorena ja vilkkaana karjalaistyttonä hän lähti Käkisalmeen sotaherralle palvelukseen. Siellä kasarmien pyykituvalle mennessä hänen tuleva ensimmäinen miehensä Pekka Huuhka katseli häntä kasarmien aidan raosta. Pekka Huuhka oli asepalvelustaan suorittamassa ja siellä hän päätti valloittaa kyseisen tytön. He avioituivat äidin ollessa 18-vuotias. Häitä juhlittiin kolme päivää. Isäni oli Hiitolasta ja sinne Uuteen kylään he rakensivat yhteisen kodin. Heille syntyi kaksi lasta. Pekka Huuhka kaatui talvisodassa 1939. Alkoivat raskaat evakkovuodet. Äiti lähti minua kantaen ja veljeäni taluttaen kohti tuntematonta tulevaisuutta. Veljelläni oli verkkokassissa eväät ja nekin putosivat häneltä aseman tungoksessa. Äitini usko Jumalaan ja valoisa mieli kantoivat meitä.

Sijoituspaikaksi tuli Kankaanpää monta kertaa evakkokotia vaihtaen. Äiti ei asettanut evakkokodille muuta vaatimusta, kuin että saa olla lasten kanssa yhdessä. Kankaanpäästä löytyi toinen aviomies Vilho Ylikoski, jonka kodista tuli pitempiaikainen koti. Uudesta avioliitosta syntyi kaksi poikaa

ja tyttö, joka siirtyi jo pienenä enkelten joukkoon. Välirauhan aikana menimme taas Hiitolan. Isäpuoleni oli armeijan hommissa ja äiti hoiti karjaa ajaen öisin heinäkuormat ja huolehtien lapsista. Lähtö tuli kuitenkin taas, päämääränä oli jälleen Kankaanpää. Siellä raivattiin lisää peltoa ja elettiin maataloudesta. Äidillä oli kädet täynnä töitä. Hän ompeli kaikkien kotitöiden ohessa koko ajan vieraille. Isäpuoli kuoli melko nuorena ja äiti jäi toisen kerran leskeksi.

Monista raskaista kokemuksista huolimatta hän säilytti synnynnäisen iloisen luonteensa ja vilkkautensa. Ei vain meille lapsille vaan myös monille ystäville oli terapiaa saada soittaa äidille tai käydä hänen luonaan. Viimeisinä vuosina hän joutui käyttämään apunaan pyörätuolia ja muutenkin sairaudet alkoivat vaivata. Hän oli tyytyväinen, että kädet olivat terveen ja hän saattoi virkata, ommella sekä leipoa piiraita. Lukeminen ja Jumalan sanan kuulossa käyminen olivat hänelle tärkeitä. Hän kirjoitteli myös lehtiin.

Viime kesänä alettuaan enemmän sairastella hän kyseli usein: "Miksi Taivaan isä ei ota jo minua pois?". Kysymykseen tuli sitten vastaus pitkän ja vaiheikkaan 86 ikävuoden jälkeen. Meille lapsille hän usein toivotti Jumalan siunausta ja varmaan muisto hyvästä äidistä säilyy mielessämme aina. Äidin ajatukset säilyivät kirkkaina loppuun asti. Kun hän oli joutunut jättämään monta kotia, hän toivoi kuolinilmoitukseensa laitettavan:

Nyt kodista laulun mä laulan,
jossa ikuisen asunnon saan.
Siellä kaikkien pyhien kanssa
saan levätä vaivoista maan.

Pastori Ahti Iivonen toimitti äidin siunauksen 25.11.1995. ja jätimme kukkakummin alle hänet odottamaan ylösnousemuksen aamuna.

Tytär Senja Huuhka

**SAKKOLAN SOTAINVALIDIT
ja VETERAANIT,**
kerhomme **VUOSIKOKOUS**
pidetään Lempäälässä Aarne Naskalin tilalla
lauantaina 16. päivänä maaliskuuta 1996
kello 13.

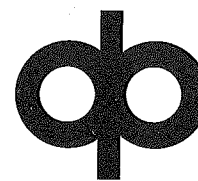
Käsitellään sääntöjen määräämät asiat ja
suunnitellaan tulevaa toimintaa.
Johtokunnan puolesta

Martti Karonen

**SAKKOLAN KIRKONKYLÄN
NUORISOSEURA ry,**
seuramme **VUOSIKOKOUS**
pidetään lauantaina 2. päivänä
maaliskuuta 1996
KARSEN HIIHTOKESKUKSESSA
Tampereella alkaen kello 14.
Esillä sääntöjen määräämät asiat.

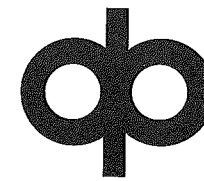
JK. Samassa paikassa HIIHTO- ja
ULKOILUPÄIVÄ alkaen kello 11.

Tervetuloa
Johtokunta

**TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
- PERINTEISIIN NOJAUTUEN -
TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ**

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

VUOSIA TÄYTTÄ- NEITÄ

90 vuotta täytti 26.1.1996. Anni **Puolakka** Lempäälän Ehtookodossa. Hän on lähtöisin Sakkolan Petäjärveltä.

70 vuotta täytti 27.9.1995. Aura Saara **Kyllästinen** Punkalaitumella. Vanhemmat Helena, omaasukua Hinkkanen, ja Martti Kyllästinen Volosulasta.

85 vuotta täytti 3.1.1996. Elsa Maria **Ukkonen** Porissa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Riiska. Vanhemmat Helena, omaasukua Kiiski, ja Simo Ukkonen.

75 vuotta täytti 17.10.1995. Sirkka Liina **Salmikallio**, entinen Kuparinen, omaasukua Suikkanen, Punkalaitumella. Ahkerankäsityöihmisen kotikylä Sakkolassa oli 1939-44 Lapinlahti.

70 vuotta täytti 21.1.1996. Elli **Mäkinen**, omaasukua Loponen, Toijalassa. Kotikylä oli Sakkolan Riiska.

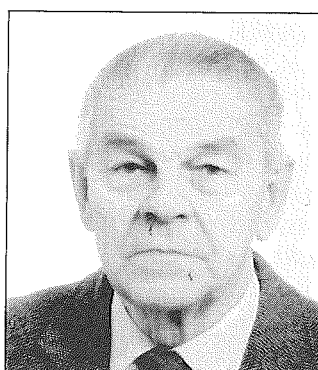
Elämäntyönsä Elli Mäkinen on tehnyt liike-elämän palveluksessa. Lopetettuaan kansakoulun keväällä 1939 hän meni 13-vuotiaana Sakkolan Osuuskaupan Lapinlahden myymälään harjoittelijaksi ja siirtyi sieltä syksyllä Riiskan myymälään. Käytyään evakossa ollessaan Helsingissä Liikealan Ammattiopiston hän toimi myyjättärenä ja myymälänhoitajana aina kevääseen 1954. Sitten hän osti Toijalan Herkkunimisen elintarvikeliikkeen, jota hän hoiti 33 vuotta.

Kauppiaana ollessaan hän otti aktiivisesti osaa kaupan järjestötoimintaan ollen muunmuassa valtakunnan Kauppiasliiton työvaliokunnassa ja hallituksessa yli 20 vuotta. T-kaupan naisten valtakunnallisena puheenjohtajana hän toimi kuuden vuoden ajan ja Vähittäiskaupan Keskusliiton valtuutettuna yli 15 vuotta. Lisäksi hän oli mukana Pirkanmaan sekä paikallisten yrittäjien toiminnassa ja luottamustehtävissä. Tunnustukseksi työstään hänelle on myönnetty Valtakunnan Kauppiasliiton ja Suomen Yrittäjien Keskusliiton kultainen ansiomerkki. Sekä eläkkeelle jäädessään hän sai myös Suomen Yrittäjien Liiton kultaisen ansioristin.

Eläkepäiviään hän viettää miehensä kanssa mökkeillen ja kalastellen.

80 vuotta täytti 14.12.1995. Arvi **Loponen** Pirkkalassa. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolassa Kirkonkylä.

60 vuotta täytti 7.9.1995. Jaakko **Nuora** Punkalaitumella. Vanhemmat Helena, omaasukua Kiiski, ja Väinö Nuora Röykkylästä.

80 vuotta täyttää 25.2.1996. Väinö **Rämö** Tampereella. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä. Kiertokoulun, kansakoulun ja rippikoulun käytyään hän työskenteli kotitalalla maanviljelystöissä ja hevosen kanssa valtion maantieparannustöissä ja hiekoituksessa. Rakennettaessa JP4:n kasarmi-rakennuksia Kiviniemeen Rämö oli myös siellä työssä hevosen kera.

- Hevospelillä ajettiin koko maan-alaisen kerroksen maat. Ei ollut koneita, vaan lapiolla maat kärryihin ja ylös hevosen vetämänä, kertoilee Rämö. - Olin myös rakennushommissa Kiviniemen raviradalle tekemässä maatalousnäyttelyrakennuksia ja halleja, puhelee monipuolinen ammattimies.

Sitten syyskuun kolmantena 1937 hän lähti asevelvollisuutta suorittamaan Viipuriin ilmatorjuntarykmenttiin, ja sieltä joulukuussa 1938 siviiliin myyntitehtäviin. Lähtö ylimääräisiin kertausharjoituksiin oli kuitenkin edessä jo 1939 lokakuussa.

- Olin talvisodassa tykkilinnakkeissa Suvannon ja Vuoksen varrella. Olin Noisniemen linnakkeella tammikuun 23. päivänä, kun haavoituin. Räisälän kenttäsairaalaan pääsin toipumislomalle helmikuulla ja tällä lomalla minusta tuli ukkomies.

Rämö vihittiin Aino Kauppiosen kanssa helmikuussa 1940 sota-avioliittoon. Kuulutus tapahtui pikaisesti ensimmäisen, toisen ja kolmannen kerran kuulutettiin Kivijärven kirkossa kapteeni Väinö Havaksen toimiessa kirkkoherrana. Hän kaatui sitten elokuussa 1941.

Sota loppui ja siviilissä Väinö Rämö teki ensin maataloustöitä, vaimo oli kotosalla. Lapsia syntyi aikanaan kolme - poika, tyttö ja poika. Sitten Rämö oli valtiolla talven linnoitustöissä varas-

Talvikuukausien tarinoita

TAMMIKUU, ensimmäinen sydänkuu

Tammikuu on saanut nimensä sitä, että se on vuoden kovimmalla ajalla. Tammi on puista kovinta ja kestäväintä. Jos huoneen rakennushirret hakataan tässä kuussa, niin ne kestävät kuin tammi, sillä puu on silloin kovimmillaan.

Näin tietää tammikuusta Antto Laihon toimittama ja Kariston kustantama kirja Vanhan kansan merkkipäivät. Alanimenä siinä on Nuorna oppia pitää, vaaditaan sitä vanhanakin.

Vuoden ensimmäisestä kuukaudesta kertoo Kustaan Vilkuna kirjassaan Vuotuinen ajantieto muunmuassa seuraavaa:

Työkalenterissa tammikuu on sekä talvilevon että rakennus- ja tarvepuiden hakkuukautta. Tammikuussa katsotaan puun olevan lujaa. Silloin kaadettu ei lahoa, ei homehdu, siihen ei liioin tule toukkia eivätkä hirret halkeile. Minkään suuremman työn aloittamiselle ei sydönkuuta ole pidetty soveliaina. Mutta kaikki sydönkuilla hankittu tai saatu tuli lujaa ja riittävä. Niinpä Karjalan kannaksella verkkolangat pyrittiin kehräämään tällöin, samoin kaatamaan

tarpeelliset haapapuut; vieläpä entiset sakkolalaiset pientä karjaa kesäkuussa kaupitellessaan kehuivat tavaraansa:

- "Syvänkuisii sikkoi, vaahtokuisii vasikkoi", mikä samalla todisti, että ne olivat varhaisia, siis jo kookkaita ja hyvin eläviä.

HELMIKUU, toinen sydänkuu

Helmikuuta nimitettiin myös ennen vähäksi tammeksi, kun tammikuu taas kulki ison tammen nimellä, kertoo Vanhan kansan merkkipäivät.

MAALISKUU, kolmas sydänkuu, vaahtokuu

Maaliskuun nimen arvellaan syntyneen sanasta maali, sillä ennen vanhaan tässä kuussa sattuvalla hankinnolla hiihdettiin sopivaan paikkaan maaliin ampumaan: koska tarkaksi jousimieheksi (käyttämieheksi) harjaantumisen oli tärkeätä metsästyksen ynnä kalastuksen ollessa pääelinkeinona.

Tämä myös kirjasta Vanhan kansan merkkipäivät.

Hanna Kitunen

Kunniamerkkejä

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä seuraavat kunniamerkit sakkolaisille miehille:

Suomen Leijonan ritarimerkki: maanviljelijä Pentti **Koppanen**, Orivesi.

Suomen Leijonan ansioristi: osastopäällikkö Heimo **Viskari**, Orivesi.

Vuodelle 1996

Olet nuori, olet vihreä ja kokematon. Vielä ryömit kontaten tuttipullo riippuen kaulaltasi tutin sisältö valuu pitkin vastasyntyntä mahanahkaasi. Helmeilevä champanja on kastellut otsasi. Kiharat koristeltu serpentiineillä ja toivomusten sumuisilla unilla.

Uudenvuoden lapsi, niin uusi, niin käyttämätön, sinua odottavat unelmat, kaihot, rakkaudet, vihat, maailman rauhattomuus. Kasva voimakkaaksi, uusi vuosi 1996.

Kööpenhaminassa 23.12.1995.
Martta Karvonen Olesen

Käkisalmen Sanomien 30-vuotisjuhla-numero kertoi myös Sakkolasta vuonna 1936

Edda Paavola on laittanut Su-
vannon Seudun toimitukselle
vanhoja lehtileikkeitä Käkisal-
men Sanomista 1930-luvulta.
Ohessa otteita lehden 30-vuo-
tisjuhlanumerosta vuodelta
1936 - lehdessä vilahteli asioita
myös Sakkolan pitäjän silloi-
sesta elämänmenosta.

Käkisalmen Sanomien juhlanu-
meroon 7.11.1936. oli pyydetty kirjoj-
tuksia myös Sakkolasta. Kellastuneista
lehtileikkeistä paljastuu, mitä opettaja
Matti **Valkonen** sanaili "Henkisestä ja
aineellisesti kehityksestä Sakkolassa".
Kirjoituksessaan hän vertaili sitä kehi-
tystä, mikä Sakkolassa oli tapahtunut
sinä kolmena vuosikymmenenä, mitä
Käkisalmen Sanomat oli ilmestynyt.

"- Tämän taloudellisen nousun ja
hyvinvoinnin rinnalla kansa on hen-
kisesti kehittynyt ja valistunut. Vanhem-
pikin väestö, joka ei ole päiväkkään
käynyt koulua, ottaa innolla osaa
yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen elä-
mään toimien lukemattomissa kunnal-
lisissa tehtävissä, monissa osuuskun-
nissa ja yhdistyksissä ja seuraten
valppaasti tapauksia koti- ja ulkomailla.
Eivätkö nuoremman väestön harras-
tukset ole muuttuneet kauniimmiksi ja
jalommiksi, kun nuoriso monissa
sivistysseuroissa kehittää henkisiä
lahjojaan ja voimistelun ja urheilun
kautta kasvattaa ruumiillisia voimiaan?
Itseluottamus ja yritteliäisyys on kas-
vanut ja sen mukana henkinen ja
taloudellinen vaurautemme. Tämä
kaikki on tuonut mukanaan oikeata
elämäniloa ja tyytyväisyyden tunnetta
lukemattomiin koteihin, joissa ennen
murhe ja huoli vierailivat," kirjoitti
Valkonen.

Merkittäväksi elämänmenon kohen-
tavaksi opettaja Valkonen summasi
sivistyksen, "tietopuolisen ja am-
mattisivistyksen, jonka pitäjämme
asukkaat ovat pystyneen näinä vuosi-
kymmeninä itselleen omistamaan.
Sivistyksen kylvöä ovat kunniakkaasti
toimittaneet kunnan kansakoulut, joita
on 11, Petäjäjärven Emäntäkoulu,
maamiesseura, nuorisoseurat, martha-
yhdistykset ja monet muut yhdistykset
ja seurukset sekä kaikki ne yksityiset
kansalaiset, jotka ovat työn ja valituksen
lippua pitäneet korkealle".

Kiitosta kirjoittaja antoi myös paine-
tulle eli Käkisalmen Sanomille sanalle
kansan sivistämisessä. Juttu piti sisäl-
lään myös valokuvat Petäjäjärven

Emäntäkoulusta, Kiviniemen Nuoriso-
seurantaloista sekä Vilakkalan Nuoriso-
seurantaloista.

Samaishessa Sanomassa Sakkolan
kunnallissihteeri Juho **Koiranen** loi
katsauksen kunnan taloudelliseen tilaan
ja muuhunkin kehitykseen 1930-luvun
vuosina. Käkisalmen Sanomat hän
luokitteli "tavallaan kunnallislehdeksi".

Koirasen kirjoitus totesi muunmuassa
kahden koulun rakennustarpeen sekä
yhdessä koulun laajentamisen - samoin
tarpeelliseksi katsottiin puuttuva kunnan
hallintotalo. Rahapuolella taas Sakkolan
kunnan todettiin "edullisin maakaupoin
kohoittaneen kunnallisvarallisuutensa.
Omaisuus nykyään on 6.535.980:32
mk."

Henkinen ja aineellinen kehitys Sakkolassa.

Ryhtyessämme valmistelemään
tätä KÄKISALMEN SANOMAIN
30-vuotisnumeroa pyysimme Sak-
kolan kirkonkylän kansakoulun
opettajalta Matti **Valko-**
nen se, että hän kirjoittaisi
muutamia sanoja Sakkolan piä-
jään kehityksestä lehtemme ole-
massaolon aikana. Saimme hä-
neltä vastaukseksi seuraavan kir-
joituksen:

"- Kun Käkisalmen Sanomain en-
simäinen numero levisi pitäjäämme
30 vuotta takaperin, olivat elämä ja
olot aivan toisenlaiset kuin nykyi-
sin. Yksitoikkoiset, harmaat talot sei-
soivat toinen toistensa vieressä ilman
värä ja puutarhoa ja ilman min-
käänlaista suojapuuta, joka olisi luo-
nut vaihtelua. Vaatimaton oli elämä
joka suhteessa. Asuttiin suurissa tu-
lissa, koko perhe samassa huoneessa,
sillä kamareja ja vierashuoneita oli
niitä harvoissa taloissa. Eikä raken-
nusten sijointiin nähden ollut
mitään vaatimuksia, sillä useimmissa
taloissa oli karjakartano asuinrak-
nuksen kanssa viereysten. Karja-
talous ja maanviljelys olivat huonolla
kannalla. Lemmien tuotto heikon ja
puutteellisen ruokinnan tähden aivan
säännöllistä karjanhoitoa.

Opettaja Matti Valkonen.

mukaan ei kansakoulunkaan oppi-
määrää pidetty talonpojalle välttämät-
tömänä. Kansakouluja oli pitäjässä 3
ja kiertokouluja 2. Muutamia nuori-
soseuroja oli perustettu, mutta van-
hempi polvi ja papisto suhtautuivat
niihin perin vieroksuvasti peläten
niiden kasvattajan nuorisossa ilial-
listu hovin halua ja kevytmielisyyttä.
Sanomalehtiä ei yleisesti tilattu. Sen-
sijaan oli edistyneimmissä kylissä
Oskannan avustamana
tilattu.

tos pääsi laajentumaan, niin
useimmat tulivat sen op-
osalliseksi. Maamiesseura kok-
tyneimmät viljelijät yhteen
lemaan maatalousnäytelyt
pöytätoimenpiteiksi
alkoi edistykseen pyörä, saati
pitäjässämme.

- Kolme vuosikymmen
vierähtänyt. Mikä valtava
kaan tapahtunut! Eivätk
ole kauniimpia ja kod-
kuin ennen? Eikö kyntä
suoritunut ja ota kirk-
vääkö peltoasat ole sa
ja viljelys voimaperäise
kö sadot ole sen muk
kertaistaksi kohonneet.
kasvaa yli oman tarpe-
talous ole noussut. I
donmyyntiosuuskunta:
satoja tuhansia ma-
karjantuotteista?

- Tämän taloud
hyvinvoinnin rinn-
kisesti kehittynyt
hempikin väestö,
kään käynyt k
osaa yhteiskunn
seen elämään toi-
kunnallisissa
osuuskunnissa
seuraten valp-
ja ulkomailla
väestön harr-
kauniimmiksi
nuoriso moni
hittää henki-
telun ja
ruumiillisia
yritteli-

Tehhään myö sialle piiri...

Kettu juoksi yli järven, lintu lensi
oksaalle laulamaan niitä näitä, että saataisi
häitä...

Tässä ja monissa muissa piirileikeissä
leikimme päät pyöräryksiin Vesilahden
Karjalaisten järjestämässä piirileikki-
illassa viime syksynä. Piirin pienin ei
oli malttanut lähteä kotiin, vaan tahtoi
olla yhä uudestaan "poohasleikin"

porsaana yrittämässä livahtaa aidan
raosta.

- Huh huh, henkäili yhdistyksen pu-
heenjohtaja Sinikka Ojala, omaasukua
Lamppu Sakkolan Petäjäjärven Koselasta
- ja totesi, ettei ollut leikkinyt niin
vuosikausiin.

A lustii ol! -HK

SIK SIKANEN

Sik sikanen silleroinen
musta possu pulleroinen
syötetty minun sikani
kaalinpäillä kasvatettu.

Tehhään myö sialle aita
toinen puoli piikasista
toinen puoli poikasista
käsivarsista valettu
sormenpäistä sorvaeltu.

Sika/ siat ovat piirin keskellä, muut
kiertävät piirissä ympäri. Kun laulu
loppuu, sika/siat yrittävät keskeltä pois.
Saa estääkäsillä, jaloilla, kunhan piiri
pysyy kiinni. (MLL:n kirjasta Lystiä
leikkiä)

Leikatkaamme kautaa
kukas sitoo lyhteen?
Kukas muu kuin oma kulta,
mistän minä sen löydän?
Viimeksi näin sen illalla
kirkkaalla lammen pinnalla,
sinä olet minun
ja minä olen sinun,
tonttu saa jäädä yksin.
Se oli hyvä, se oli hyvä,
se oli oikein hyvä,
ettei tontusta kukaan huoli,
se oli oikein hyvä.

Leikataan piirissä kauraa, kurkis-
tellaan, otetaan joku pariaksi. Pariton
saa jäädä yksin, osoitetaan tonttua
keskellä. (MLL:n kirjasta Lystiä leikkiä)

**TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU**

**Vuosikerta 80 markkaa
8 numeroa vuonna 1996**

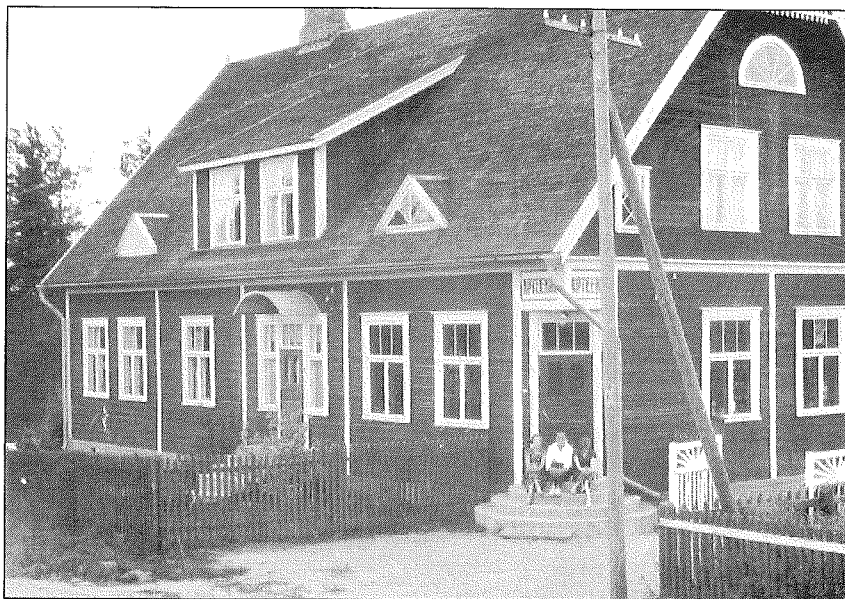
Ja tokihan lehden juhlanumeroon
mahtui myös katkelma kirjailija Alek-
santeri **Aavan** kirjoitelmasta. Aavan
kirjoitus alkaa tunnelmoiden:

"Maa vihersi, käkiliinnut kukkuivat,
ilman tuntu oli tyyni ja lämmin ja kaiken
yllä kaartui suvinen taivas korkeana ja
pilvettömänä...."

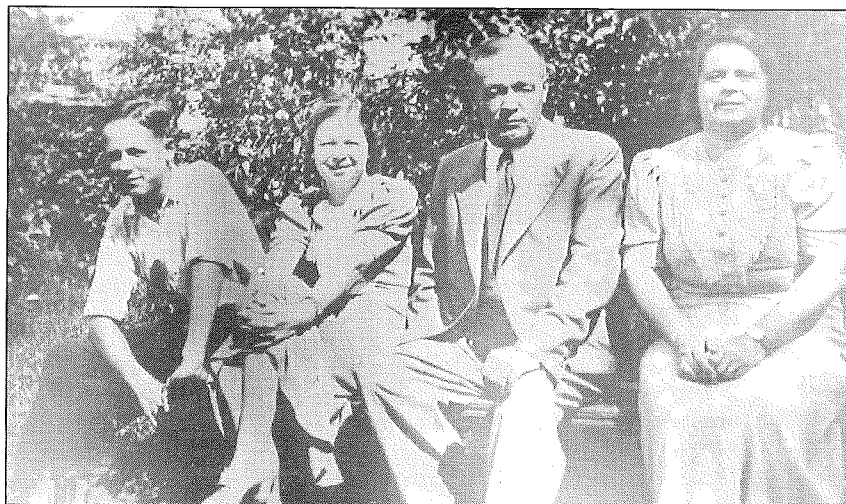
Apteekkarin perheen
albumista

Kuvallisia muistoja Kiviniemestä

Kuvallisia muistoja Kiviniemestä on Suvannon Seutuun laittanut Irma Väyrynen Kera-valta. Hän oli naimisissa sakkolalaisen Sakari Väyrysen kanssa, ja haluaa vanhojen valokuvien kera kunnioittaa edesmennyttä puolisoaan kuin tämän sukulaisia ja ystäviä – eritoten anoppiaan Lyyliä, ap-pea Arvia sekä kälyä Irma Siviä.

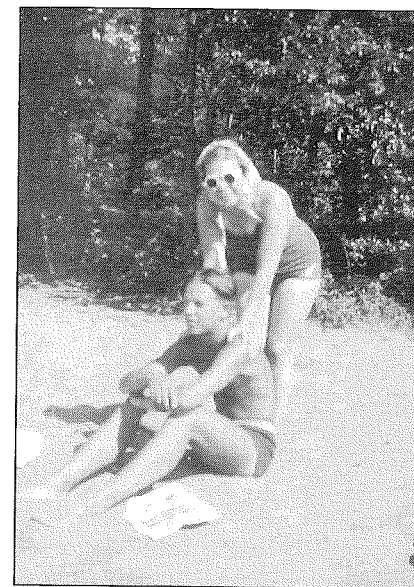

Kiviniemen apteekki ennen sotia. Rappusilla vasemmalla talon tytär Irma Siviä. Talosta ei ole jäljellä muuta kuin tulenaran kellarin kivijalka.

Perhe Väyrynen kotipihalla puutarhassa. Oikealla Lyyli, isä Arvi, tytär Irma Siviä ja poika Paavo.

Paavo Väyrynen sotilaana, lomalla käydessä hän otatti tämän valokuvan Tampereella 1942. Paavo meni vapaaehtoisena sotaan: lähti Viipurin musiikkiopistosta 16-vuotiaana ja kävi vakinaisen väen sotiemme välillä, ja jatkoi jatkosodassa. Niin meni nuorelta mieheltä yli kuusi vuotta.

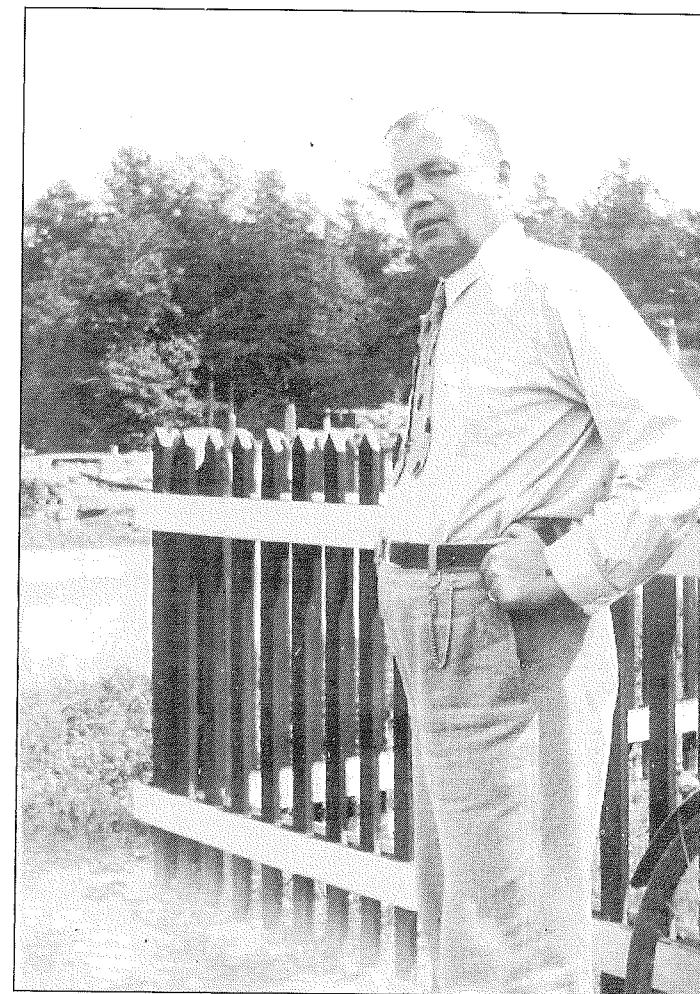

Heinäkuisia päiviä 1938 Siesunhiekalla. Sisarukset Irma ja Paavo Väyrynen uimassa ja paistattamassa päivää.

Elokuu 1936 kotona, vasemmalla Lyyli Väyrynen, poika Paavo tarjoaa äidille omenaa. Oikealla Sylvi Mansikka on tullut Viipurista tätinsä luo. Hän asuu nykyisin Helsingissä.

Vuosikymmenet ovat kuluneet, ja tässä poseerataan Kiviniemen apteekin raunioidella 1990. Väyrysen perheen miniä Irma keskellä edessä valkeassa asussa, mukana muita kiviniemeläisiä matkalaisia.

Apteekkari Arvi Väyrynen kotipihansa aidan vieressä.

Muistoja kotikylästä

Entisajan kyläelämää

Niihin vuosiin, jotka me vanhempi sukupolvi saimme viettää siellä Karjalan kylissämme, sisältyy kovin paljon mieluisia muistoja. Niin paljon, että niistä on pieneksi muistojen hetkeksi vaikea valita. Eikä minun muistoissani ole yhtään sen kummempia kuin meidän kaikkien, jotka olemme saaneet Sakkolassa lapsuutemme ja nuoruutemme viettää. Sakkolan historianakin olemme tutkineet ja tunnemme nämä tutut asiat ja elämän tavat.

Mutta mikä voima meidät tuo aina yhteen suurin joukon vuotuisiin pitäjäjuhlisiin kuin kyläjuhliinkin? Kerta toisensa jälkeen, vuosikymmenestä toiseen haluamme kokoontua tapamaan lapsuuden ja nuoruuden aikaisia ihmisiä ja muistelemaan yhteisiä muistoja. Miten kotiseutu onkin tullut täällä muualla muistellen niin rakkaaksi. Huomaamme vielä, että ikävätkin asiat ovat unohtuneet, ja mieluisat, mukavat muistot pyörivät mielessä ja pulpahtelevat usein esille.

Luokaamme nyt vaikka pieni yleisilmäys kotikylämme Haparaisten elämään joskus 1930-luvulla. Luulen, että elämä oli melko samanlaista muuallakin Sakkolan kylissä - niin että antakoon kukin mielikuvansa liikkua omassa kotikylässään.

Kun muistamme lapsuuttamme, niin useimmille tulee mieleen lähimpänä ihmisenä mummo, toisille tietysti äiti. Mummo tai äiti aloitti päivän nousemalla varhain aamulla ensimmäisenä, sytytellen liitteen tulta ja valmistuen perheelle aamupalaa siihen mennessä kun muu väki herää.

Aamupalan jälkeen väki lähtee sitten kukin omille töilleen. Lapset olivat jo illalla tuoneet pilekkeet häkkiin kuivumaan, siitä on mummo huolehtinut, että aamulla on hyvä aloittaa työt. Murkinar.

Sakkolan Haparaisten Marttoja ruoanlaittokurssilla Heikki Kiiskin talossa 1937. Valokuva löytyy Sirkka Kuupon muistojen kokoelmasta.

jälkeen lapset lähtivät koulutielle ja muu väki omiin askareisiinsa.

Syksyllä Mikkelin aikaan olivat perunat jo kuopassa, mutta puinti saattoi olla kesken. Riidet lämpisivät melkein joka talossa, ahoksia ahdettiin ja aamulla anivarhain puettiin riidit päälle ja alkoi kuulua mutkien mukse. Minäkin kerkesin käydä pari kertaa opettelemassa mutkien käyttöä, vaikka silloin jo suurin osa viljasta puitiin koneella.

Lampaat olivat olleet kesän ajan väljämetsässä ja syksyllä saatu kotiin talviteloilleen, vuonineen päivineen, ja samoin lehmät navettaan, kun varustauduttiin odottamaan talven tuloa.

Syksyllä alkoivat myös naisilla käsi-työt tuvassa. Vokit otettiin käyttöön, karstattiin villaa, ja kehrättiin villaa ja pellavaa. Sitten neulottiin sukkia, lapasia ja kinnasneulalla virkattiin kintaita, ja ommeltiin. Kangaspuutkin tuotiin sisälle; ensin pyörivät luomapuut, saatiin loimi valmiiksi ja niin alkoi helskytys käydä ja sukkula lentää.

Miehillä oli talossa omat hommansa. He toivat puita ja heiniä kotiin, pilkkoi-
vat puut pieniksi, toivat tarvepuita tuvan orsille kuivumaan. He paikkailivat hevosen valjaita, korjailivat työkaluja, veistelivät milloin mitään.

Kaikki mahtuivat työskentelemään samassa isossa tuvassa, saman öljylampun ympärillä. Tämä oli kodin arkielämää. Mutta myös kylä eli elämäänsä.

Laivaliikennekin vielä toimi. Valkoisen Saima mennä puskutteli pitkin

Suvantoa, ja huusi rykille tullessaan. Kaksikymmenluvulla laivaliikenne olikin vilkasta, mutta 1930-luvulla olivat myös linja-autot jo käytössä - niin että laivaliikenne vähitellen loppui.

Kannaksen auto ja Valtion auto kulivat aamulla Taipaleesta Viipuriin ja molemmat iltapäivällä takaisin. Näin päästiin matkustelemaan vaikka joka päivä, jos kenen kannatti.

Päivät menivät kuitenkin pian iltaan kotitöiden touhussa. Mutta kun ilta tuli, tarjosi kylän elämä myös harrastuksia, jokaiselle jotakin. Oli seuratoimintaa kaikenlaista. Naisilla Marttaseura, Lot-taseura ja Lähetysten ompeluseura. Nämä kulkivat vuorotellen talosta taloon; iso pyykkikorillinen käsitöitä ja tarpeita vietiin aina seuraavaan taloon, missä seurat olivat. Sitten näinä määrättyinä iltoina karstat narskuivat, vokit pyörivät ja laulu kaikui.

Miehillä oli omat seurasensa. Maamies-seura, Suojeluskunta, urheilu, ja joissakin kylissä oli myös työväen aatteella seurasensa ja kokoontumisensa.

Nuoremmalla väellä oli Nuorisoseura, jonka puitteissa kokoonnuttiin seuratalolle opintokerhoon, näytelmäharjoituksiin tai muihin kokouksiin ja illtamiin.

Sitten olivat myös selityksen ja muut uskonnolliset tilaisuudet. Lapsilla oli pyhisin pyhäkoulu, talvisin kansakoulun ja rippikoulun välillä myös seurakuntakoulu, ja tytöillä tyttö-osasto joka toinen viikko.

Lapsilla oli paimenen homman lisäksi Maatalouskerho, jonka puitteissa tehtiin

Rakkaudentunnustus isänmaalle

Kun olin ihan pieni tyttö minun isänmaani oli pähkinän kokoinen. Se oli niin pieni, että sen sisään juuri ja juuri mahtui minun maailmani ydin: koti ja äidin syli, isän käsi ja yhdessä luettu iltarukous. Kun olin pieni, minun maailmani maistui mansikkamaidolta ja tuoksui niin kuin vastaleivottu leipä, eikä kulkusten kilinä koskaan kokonaan lakannut siellä kuulumasta.

Kun minusta tuli aikuinen, minun isänmaani kasvoi Suomen kokoiseksi ja sai ihan uudet ulottuvuudet. Minä opin rakastamaan sitä aikuisen naisen rakkaudella. Opin löytämään yhä uusia vastauksia kysymykseen, mikä on minun isänmaani ja miksi se on minulle niin rakas.

Minun isänmaani on tietysti tämä maa, alue, jota kartalla kutsutaan Suomeksi, sen järvet ja metsät, vainiot ja viljapellot, kylät ja kaupungit. Suven suloisuus ja talven kuurainen kimallus, kevään liekehtivä vihreys ja syksyn purppurakulta.

Mutta minun isänmaani on muutakin. Minun isänmaani on itsenäisyys. Minun isänmaani on vapaus, sananvapaus, liikkumisen vapaus, vapaus olla omaa mieltään asioista.

Minun isänmaahani kuuluu kaikki se, missä ihmisen henkiset juuret ovat, kulttuuri ja kieli, tämä murteista rikas, vivahteikas ja sointuva suomenkieli, jota niin monet runoilijat ovat käyttäneet kuin jaloa instrumenttia: "Ruislinnun laulu korvissani/ tähkäpäiden päällä täysi kuu/ kesäyön on onni omanani/ kaskisavuun laaksot verhoutuu".

Isänmaani on lippu ja laulu, rukous ja kirous, syntyminen ja kuoleminen, työnteke, viha ja rakkaus. Se on Sibeliuksen sinfonia ja Porilaisten marssi, mutta se on myös Suvivirsi ja Monosen Satumaa -tango haikeasti haitarilla soitettuna.

Isänmaani on suomalainen kansa, minun kansani, kaikki suomalaiset ikään, ammattiin, asuinpaikkaan katsomatta, puoluekannasta riippumatta, työläinen, talonpoika, palkansaaja ja johtaja, maalainen ja kaupunkilainen, nuori ja vanha.

Minun isänmaahani kuuluu myös suomalainen menneisyys. En voi puhua isänmaasta muistamatta menneitten sukupolvien työtä. Tuhannet ja taas tuhannet esivanhempamme, eivät vain merkkimiehet ja -naiset, vaan aivan tavalliset kansannaiset ja -miehet, ovat tekemällään työllä ja uurastuksella luoneet sen pohjan, jolle kaikki tässä maassa rakentuu.

Minun isänmaahani kuuluvat myös sankariristien rivit, niiden veljiemme ja sisartemme muiston kunnioittaminen, jotka eivät väistäneet vastuuta silloin, kun isänmaa heiltä vastuunkantamista ja uhrauksia vaati, ja joita saamme kiittää siitä, että nyt voimme elää vapaan maan kansalaisina.

Eläköön, kauan eläköön Suomi!

Kirjoittaja Raili Malmberg esitti tämän runonsa Virkki-Käsityö-museon avajaisissa Karjalatalolla 11.11.1995.

Tarina jatkuu myöhemmin...

Sirkka Kuuppo

Sakkolan Kk:n nuorisoseura toimii

Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseuran syyskokous pidettiin UKK-instituutissa Tampereella 18.11.1995. Ennen virallisen kokouksen alkua johtokunta kokoontui laatimaan vuoden 1996 toimintasuunnitelmaa, joka sitten esitettiin syyskokoukselle.

Kokouksen alkaessa seuran esimies Kalervo Jääskeläinen toivotti nuorisoseuran jäsenet tervetulleeksi. Esimies valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi.

Koska nuorisoseuran pitkäaikainen sihteeri Aino Pokkinen ei sairauden takia voinut osallistua kokoukseen, valitsi kokous varasihteeriksi nuoremman polven edustajan, Pirjo Lindellin. Pirjo on Eeva ja Toivo Koirasen tytär, joten perinne jatkuu Kirkonkylän nuorisoseurassa. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Anna Kilpi ja Aune Karonen.

Kokous hyväksyi johtokunnan laatiman toimintasuunnitelman. Suunnitelmassa päätettiin pitää ainakin viralliset vuosi- sekä syyskokoukset, samoin perinteiset perheiltamat sekä joulujuhlat, lisäksi jokatalvinen ulkoilupäivä hiihto ja mäenlasku ja kävelykilpailuineen päätettiin pitää jo tutuksi tullessa Karosen hiihtokeskuksessa Tampereella. Kilpailut alkavat lauantaina 2.3.1996. kello 11. sisäänkirjoituksella - mukaan toivotaankin runsasta osanottoa lukuisiin eri sarjoihin. Voittajat palkitaan arvokkailla mitaleilla.

Kotiseututietä Sakkolaan on myös suunnitteilla ensi kesänä, jos lähtijöitä ilmaantuu. Asiasta myöhemmin Suvannon Seutu -lehdessä.

Talousarvion tulot ja menot yritetään pitää tasapainossa. Jäsenmaksu on 20 markkaa - jotta tervetuloa vaan jäseneksi Kirkonkylän nuorisoseuraan!

Onni Jääskeläinen sekä Eino Koppanen hoitavat tilien tarkastuksen, ja muun talouden hallinnon. Aira Jääskeläinen toimii rahaston hoitajana.

Työjärjestyksen 9. pykälän mukaan seuran esimieheksi valittiin alkaneelle vuodelle Kalervo Jääskeläinen. Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet Irja Ukkonen, Pirjo Lindell, Heikki Naskali ja Martti Karonen valittiin uudelleen. Seuran kokouksista tai muusta toiminnasta päätettiin ilmoitella sakkolalaisten omassa Suvannon Seutu -lehdessä.

Kokouksen päättyttyä siirryttiin auditoriosta ravintolatiloihin, jossa valmistauduttiin viettämään nuorisoseuran perinteistä joulujuhlaa. Joulunvietto aloitettiin yhteislaululla. Nuorisoseuran esimies Kalervo Jääskeläinen toivotteli myös joulujuhlijat tervetulleeksi. Joulua-

aterian nautittiin Linkosuon taitavien emäntien kattamana.

Aterian jälkeen jatkui jouluaiheinen ohjelma, laulettiin ja leikittiin joululeikkejä. Koirasen Antti oli tuonut perheorkesterinsa viihdyttämään yleisöä. Eeva Koiranen esitti Joulurunon, Annukka ja Tuija tulivat sieltä Lapin lasten laulumilta, Joulupukin maasta - hekin lauloivat ja musisoivat iloksemme.

Ja vihdoinkin saapui kauan odotettu pukki; huuteli tietysti, onko nuorisoseuran väki ollut kiltinä ja että onko muistettu käydä seuran järjestämissä tilaisuuksissa. Joulupukin kanssa vietyjen seremonioiden jälkeen pukki poistui juhlasta aisakellon kilistessä.

M. Karonen

Sakkolan Kirkonkylän nuorisoseuran joulujuhlissa pidettiin hauskaa - kuvassa nuoriso leikkimässä ja laulamassa.

Koristettiin ja karistettiin

Joulun alla Virkki-Käsityömuuseossa Karjalatalolla pidettiin perinteiset kuusenkoristajaiset. Ja joulun mentyä oli tietysti vuorossa karistajaisen päivä 5.1.1996.

Kodikas ja lämminhenkinen tilaisuus aloitettiin jouluvirrellä Enkeli taivaan, ja käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkin avaussanoilla. Sen jälkeen museoavustaja Saila Linnahalmelainen kertoi loppiaisen merkityksestä luterilaisessa ja ortodoksisessa perinteessä. Tyyne-Kerttu Virkki puolestaan muisteli joulunajan viettoa lapsuutensa maisemissa Sakkolan Virkillä.

Yhteisesti laulettiin vanhoja rakkaita joululauluja - muunmuassa Hiljaa, hiljaa joulun kellot... Tämän laulun professori Armas Maasalo sävelsi heinäkuussa 1914 Sakkolan Patamaella. Säveltäjän syntymästä tulee tänä vuonna kulu-neeksi 140 vuotta. Yhteislauluja säes-tivät pianolla maisteri Eeva Meloni ja taiteilija Hilpi Leino-Kantola. Eeva Meloni ja koululainen Nina Meloni soittivat pianolla yhdessä hauskan Piparkakkutanssin. 10-vuotias Antto Meloni soitti taitavasti kitaraa.

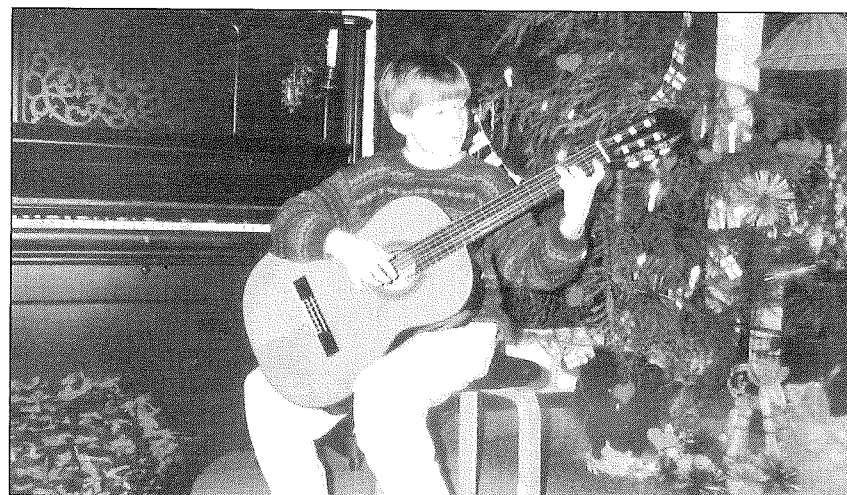
Tekstiilitaiteilija Talvikki Lausala muisteli sota-aikaa, jolloin hän oli yhdessä Tyyne-Kerttu Virkin kanssa Aunuksen työtuville käsityöperinnettä elvyttämässä.

Vapaan sanan aikana keskusteluun osallistuivat maisteri Onerva Hyvönen ja Karjalaisen kulttuurin edistämistätiön hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja Risto Piepponen, joka kertoi säätiön tukemista projekteista. Kotiseututyötä tuetaan Etelä- ja Pohjois-Karjalassa, mutta Karjalaa koskevaa tieteellistä työtä kaikissa maan yliopistoissa ja korkeakouluissa. Lopuksi hän toivotti kaikkea hyvää "briljantinomaiselle" museolle, jollaisena hän piti Birkin elämäntyönä syntynyttä museota.

Tilaisuus päättyi kuusen karistamiseen ja lauluun Joulukuusi viedään pois, pois, pois.

Annikki Lukkarinen

SEURAAVA PERINNETAPAHTUMA Virkki-Käsityömuuseolla on 17.2.vietettävä laskiainen.

Antto Meloni, Viktor ja Maija Virkin tyttären Mirja Virkki-Melonin pojan poika soittaa kitaraa, aikaisemmin nuoren musikantin käsissä soi myös kannel. Antto esiintyi kuusenkaristajaisissa Virkki-Käsityömuuseolla. Kuva: Eeva Meloni.

Väitöksiä

Lääketieteen lisensiaatti Leila Vaalavirran, 26 v, omaasukua Naskali, väitöskirja tarkastettiin Tampereen yliopistossa 8.12.1995. Leilan vanhemmat ovat Aino, omaasukua Hartikainen, ja Osmo Naskali. Leilan jo edesmenneet isovanhemmat Helmi, omaasukua Hallikainen, ja Väinö Naskali olivat kotoisin Sakkolan Kiviniemen Saviojalta.

Leila Vaalavirran väitöskirjan otsikko on Mechanism of Solvent-Induced Depression of the Central Nervous System Studied with in Vitro Models. Eli toksikologian alaan kuuluvassa tutkimuksessa on paneuduttu kemikaalien keskushermostovaikutuksiin.

Väitöstilaisuudessa vastaväittäjänä oli professori Kai Savolainen Kuopion yliopistosta ja kustoksena professori Simo Oja.

Diplomi-insinööri Kari Juhani Systä on väitellyt tohtoriksi 8.12.1995. Tampereen Teknillisessä Korkeakoulussa, aiheenaan tietotekniikka. Karin vanhemmat, Marjatta ja Kaino Systä ovat Ruovedeltä, isän entinen kotikylä oli Sakkolan Ojaniemi.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä. Kirjoja myyvät myös: Eero Kurikka, Huhtamo puh. (932) 64506, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. (934) 476 021, Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (921) 767 4346, sekä Lempäälässä Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa. Postilähetuksista peritään lisäksi lähetyskulut.

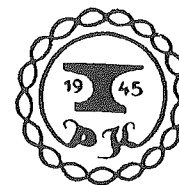
HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA – VAIKKAPA LAHJAKSI!

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-ryhmän sähköurakoitsija
Mantereentie 199, 37500 Lempäälä.
Puh. 931-3739 541

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu
Aila ja Kati Heikkilä,
puh. 931-3433 902, 931-266 2002
Valmistamme juhlanne kotitekoisin tuottein!
Järjestämme myös ohjelmaa.
Saarenkärjenk. 1 B, 33300 Tampere

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI
Puh. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435
Autopuh. 949-239 535

*Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita*

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU
puh. 676 100

TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU

.....

Seuraava lehti
ilmestyy maaliskuun
lopulla.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti
Ilmestyy vuonna 1996 8 kertaa

Tilaushinta
70 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite
Rautasema, 37550 Moisio
Puhelin (931) 374 8448

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
TSOP 37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku